

El règim epistèmic de la incertesa

Immanuel Kant

Immanuel Kant: un humanista tardoil·lustrat

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 (1724 – 1804)
- Teòric: KrV **Kritik** der reinen Vernunft: 1781 (57) / 1783 Prolegòmens /1787 2a;[Cassirer *El problema del conocimiento* / Kant vida y doctrina]
- « Beantwortung der Frage: Was ist Aufklärung? »: 5 de desembre de 1783, 1784. **SAPERE AUDE**
- Pràctic: 1785: *Fonamentació de la metafísica dels costums*. **Kritik** der praktischen Vernunft: 1788;
- 1784: *Què es la Il·lustració?* Beantwortung der Frage: Was ist Aufklärung?
- Estètic: KU **Kritik** der Urteilskraft; 66, 1790.
- Coneixement plural i orgànic

Compromís ontològic de la filosofia

- *KrV*: natura. Paradigma mecanicista cartesiana.
- *KU*, 2a part: natura, objectes naturals. Paradigma teleològic leibnizià (crític).
Als ob
- *KU*, 1a part: objectes artificials, artístics i susceptibles de mirada estètica, naturals o artificials.

Kant i la Il·lustració tardana

- Projecte “crític”
- Terratrèmol de Lisboa dissabte 1 novembre 1755
- Revolució francesa / Aufklärung com a canvi–revolució (“Problema polític” Foucault)
- Reforma Luterana (s.XVI)
- Ideal del cosmopolitisme (vinclat amb la filosofia Peripatètica)
- Reivindicació de l’escepticisme: llums de la raó: minces i d’intensitats variables. *Crítica de la raó*

Primera Il·lustració

- Autoconsciència
- Racionalismes. Primeres reflexions sobre el subjecte modern. *Filosofia perennis, Descartes, discours de la méthode, 1637; Leibniz, Spinoza.*
- Empirisme britànic, Locke, Berkeley, Hume.
- *Encyclopédie, ou Dictionnaire raisonné des sciences, des arts et des métiers, par une société des gens de lettres. Mis en ordre et publié par M. Diderot; quant à la partie mathématique, par M-Dalembert. (1751–1772: any del terratrèmol)*
Coneixement / pensament (sortir de casa)
Zeitgeist / Ernst Cassirer

Encyclopédie, ou Dictionnaire raisonné des sciences, des arts et des métiers, par une société des gens de lettres. Mis en ordre et publié par M. Diderot; quant à la partie mathématique, par M- Dalember, 1751 – 1780)

Emil Doerstling, 1900

Immanuel Kant, a virgin at 80

Audacia com a
virtut filosòfica

Nou ideal d'humanitat: ideal cosmopolita, escèptic. Orígens de la democràcia

- Cinc virtuts

- ✳Audàcia (autonomia, judici)

- ✳Autoconsciència i ubicació en la vulnerabilitat

Què és la il·lustració?

- ✳Confiança en el poder de la comunicació per a la construcció social. Tasca, *ethos* (Foucault) de l'Aufklärung

- ✳Desinterès com a virtut ètica–estètica

- ✳Posar-se en el lloc de l'altre: "De nobis ipsus silemus".
Taula de conversa. **Einbildungskraft**

* 1. Audàcia com a virtut
filosòfica (« Què és la
Il·lustració? », 1784)

Baco de Verulamio

Instauratio Magna, 1620

Cita afegida en B

De nobis ipsis silemus: De re autem, quae agitur petimus: at homines eam non opinionem, sed opus esse cogitent; ac pro certo habeant, non sectae nos alicuius aut platici, sed utilitatis et amplitudinis humanae fundamenta moliri. Deinde ut suis commodis aequi... in commune consulant... et ipsi in partem veniant. Praetera ut bene sperent, neque instaurationem nostram ut quiddam infinitum et ultra mortale fingant, et animo concipiant; quum revera **sit infiniti erroris finis** et terminus legitimus

Sobre cadascú de nosaltres mateixos, callem. Però per la raó que requerim que la qüestió que aquí es tracta no sigui considerada com una simple opinió, sinó com una obra; i que s'accepti que no disposem les bases per a la fundació d'una secta (divisió, escisió), sinó les de la utilitat i dignitat humanes. Requerim, per tant i en raó del benestar propi, que es consideri **allò comú i que cadascú participi en aquesta tasca**. Igualment, requerim que no s'esperí de la nostra instauration que sigui quelcom infinit o supramortal, sempre que, en realitat, sorgeixi, d'un error infinit un lloc d'arribada legítim.

Sobre cadascú de nosaltres mateixos, callem. Però per la raó que requerim que la qüestió que aquí es tracta no sigui considerada com una simple opinió, sinó com una obra; i que s'accepti que no disposem les bases per a la fundació d'una secta (divisió, escisió), sinó les de la utilitat i dignitat humanes. Requerim, per tant i en raó del benestar propi, que es consideri **allò comú i que cadascú participi en aquesta tasca.** Igualment, requerim que no s'esperí de la nostra instauració que sigui quelcom infinit o supramortal, sempre que, en realitat, sorgeixi, **d'un error infinit un lloc d'arribada legítim.**

Abandonament d'allò que no és universalitzable. Taula de conversa.

Allò que no és universalitzable és opinió i no es formula en judicis copulatius

La filosofia és per a la construcció de la humanitat: allò comú

Exigència de participació en la tasca comú

“Instauració”. Sentit de resignificar un ritual antic. ”

Infinit, supramortal / final
“legitimitat” (Kant: ús legítim de la raó)

Les amistats no es troben al cel, car aquest és l'estadi darrer de la perfecció moral, que únicament pot ser universal. Contràriament, l'amistat és un lligam especial entre persones particulars; **així doncs, i només en aquest món, és un recurs per obrir la pròpia ment a l'altre i disposar-nos a compartir**

KANT "Sobre l'amistat", *Vorlesungen*, AA. XXVII: 428; AA. XXVII: 422-424 (1793). Veure també "Sobre l'enemistat", AA. XXVII: 431-432

Humanitat / divinitat

Reivindicació particular

Open your mind (flâner)
construcció social
(*KU* § 44)

“Humanitat significa, d’una banda, el *sentiment universal* de *participació* en alguna cosa i, d’una altra banda, la facultat de poder *comunicar-se* de manera *íntima i universal*” (KU, § 60)

Sentiment de participació en allò comú

Comunicabilitat- Mittlebarkheit

Sentit estètic (gust)

Amistat

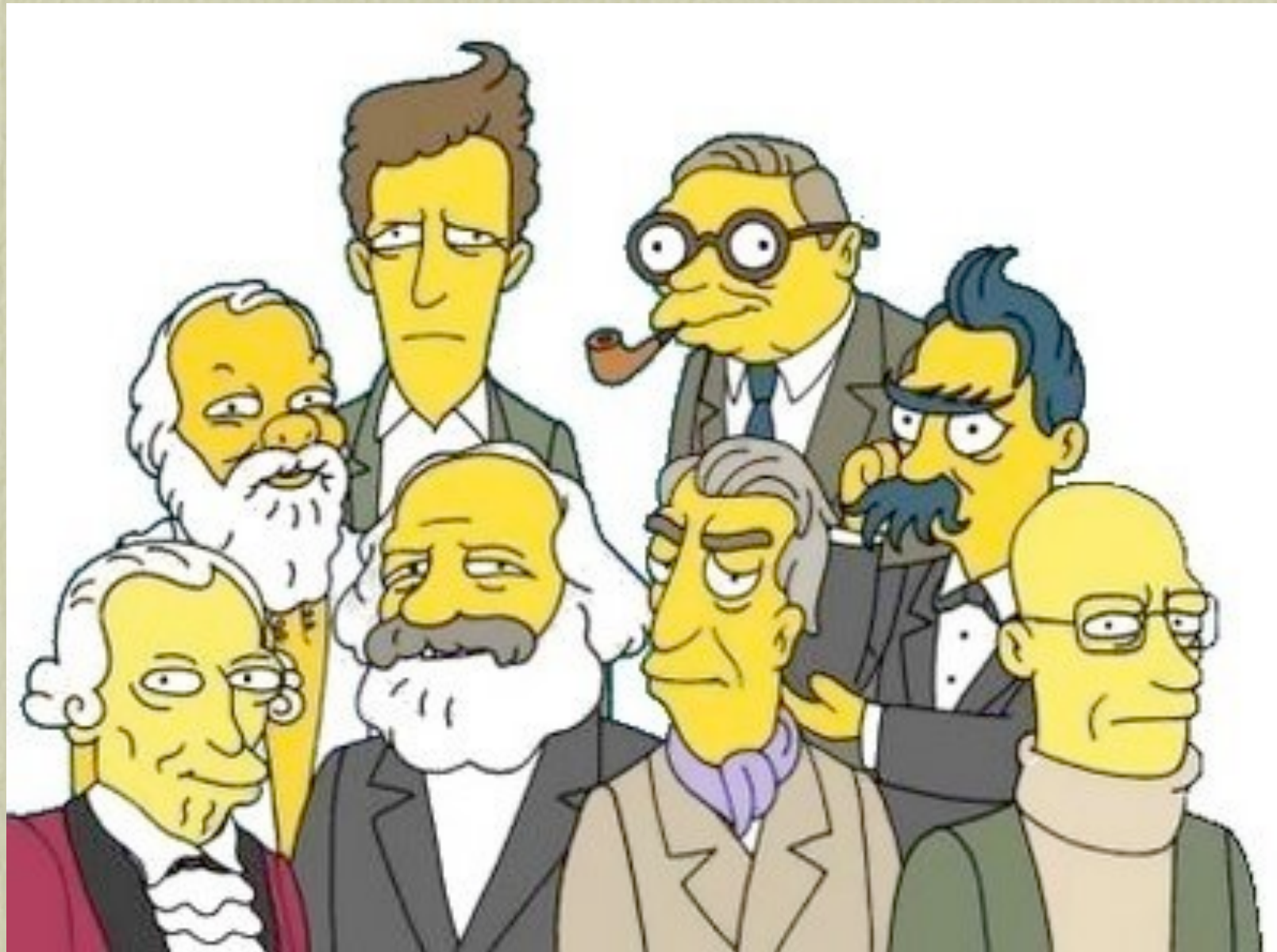
Desinterès

possibilitat el pensar *Denken*

realitat conèixer *Erkennen*

"every human being is
an artist, a freedom
being, called to
participate in transforming
and reshaping the conditions,
thinking & structures
that shape and
inform our lives."

JOSEPH
BEUYS

Teoria de l'experiencia

- Postempirisme. Anticartesianisme (*KrV*–2a edició–, cita de Bacon, *KU*).
- Reivindicació de l'experiència com a lloc de coneixement
- Reivindicació de la mundaneïtat
- Reivindicació de la comunicabilitat, comunicació, sentit comú (estètic)
- Un altre concepte de l'autonomia del subjecte modern. **Límit, possibilitats**, vulnerabilitat, incertesa, audàcia. L'autonomia del subjecte no és l'hegemonia del *Cogito* totpoderós

KANT

plus que jamais...

Récentes publications sur Kant

